

Ucis de literă, dar viu prin Duhul

Indiferent de natura textului pe care îl citesc, cititorii trebuie să fie atenți la lentilele hermeneutice prin care privesc textul. Unul dintre factorii care ne poate influența, în interpretarea textului Scripturii, este de natură denominațională. Contextul penticostal, cu accentul pus pe lucrarea dinamică a Duhului, ne influențează în mod cert hermeneutic. Contextul penticostal este caracterizat de dinamism. Prin prisma acestei lentile denominaționale, credincioșii penticostali înțeleg simplist afirmația Apostolului Pavel din 2 Corinteni 3:6, conform căreia: „litera omoară, dar Duhul dă viață” (*tò grámma apokténnei, tò dè pneŭma zōopoiei*). De obicei, acest text este înțeles în sensul că studiul teologic și sistematic este dăunător, prin urmare un creștin ar trebui să caute mai mult spontaneitatea Duhului. Cu toate acestea, ideea teologică a Apostolului este diferită de concepția larg răspândită în mediul evanghelic, dar bazată pe o lectură pripită.

Încă de la început, observăm că Pavel, prin sintagma „slujba aducătoare de moarte” (*hē diakonía tou thanátou*, v. 7), dezvoltă ideea conform căreia „litera omoară”. Prin acea sintagmă, el face referire la Legea lui Moise (vezi și Romani 7:10), care era „scrisă cu litere săpate în piatră” (*en grámmasin entetypōménē lithois*). Legea este evocată, metonimic, și în secvența „când se citește din Moise” (v. 15). Deși face referire la conducătorul israelit, Apostolul are în vedere Legea venită de la Dumnezeu prin intermediul lui Moise. Așadar, prin „literă” (*grámma*), Apostolul nu face referire la studiul teologic. Contrastul dintre Lege și Duh se referă, în ultimă instanță, la contrastul dintre Legea care înrobește și aduce moarte și Duhul care eliberează și aduce viață. Pavel arată superioritatea Noului Legământ (*kainē diathékē*), caracterizat de libertatea dată de Duhul, în raport cu Vechiul Legământ, caracterizat de moartea adusă de Lege.

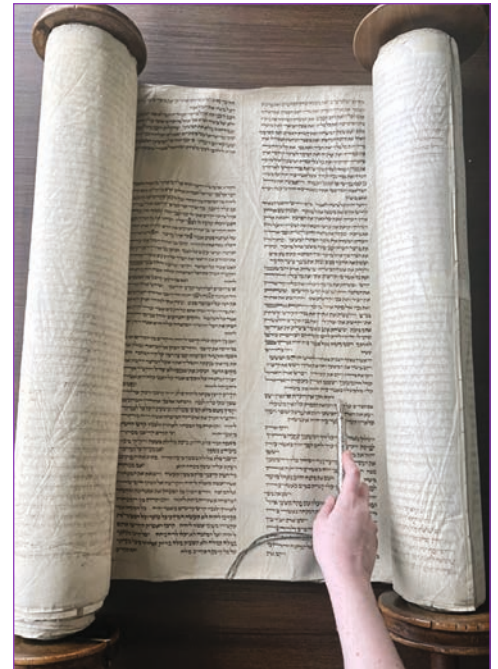
Din textul paulin răzbat importante ecouri veterotestamentare. Pavel evocă episodul în care Moise coboară de pe muntele Sinai, atât în versetul 7 („fiii lui Israel nu-și puteau aținti privirea asupra feței lui Moise...”), cât și versetele 13-16 („nu facem ca Moise...”). Astfel, referirea la Legea care omoară poate fi o aluzie la moartea pe care Legea le-a pri-

cinuit-o israeliților idolatri, conform celor relatate în Exod 32:27-29. Pavel folosește imaginile veterotestamentare pentru a fundamenta perspectiva cu privire la Lege și încadrează imaginile veterotestamentare prin referiri la Duhul lui Dumnezeu (v. 6 și 17-18).

Prima scenă evocată de Apostol, în versetele 7-11, este cea în care pielea feței lui Moise strălucea ca efect al întâlnirii cu Dumnezeu. Limbajul folosit de apostol este încărcat teologic. El utilizează termenul slavă (gr. *dóxa*). Cel mai probabil, Pavel folosea ca referință textul Septuagintei, deoarece în ebraică se folosește verbul *qāran* („a străluci”, „a emite raze”), și nu substantivul *kābōd* („slavă”, „glorie”), pe care ne-am aștepta să-l vedem folosit. Traducătorii Septuagintei au redat verbul *qāran* prin verbul *doxázō* („a face glorios”, „a face să strălucească”), din a cărui familie lexicală provine și substantivul *dóxa*, folosit de Apostol. Prin utilizarea acestui termen, folosit pentru a descrie coborârea lui Moise de pe munte, este descrisă superioritatea Noului Legământ. Dacă Vechiul Legământ, simbolizat de tablele de piatră pe care le purta Moise la coborârea de pe muntele Sinai (Ex. 34:29), a fost însoțit de slavă, cu atât mai mult Noul Legământ, al Duhului, va fi caracterizat de slavă. Vechiul Legământ era trecător, prin urmare slava lui era trecătoare, dar Noul Legământ, care este superior, nu este trecător, iar slava lui o depășește pe cea a primului legământ.

Cea de-a doua imagine veterotestamentară, cuprinsă între versetele 12-17, este continuarea primei imagini. După ce Moise a coborât de pe munte, cu fața strălucind de slava lui Dumnezeu, el și-a acoperit chipul cu un văl. Pentru Pavel, gestul lui Moise pune în evidență refuzul lui Israel de a-L primi pe Isus Hristos ca Domn. Vechiul Legământ presupunea o distanță între om și slava divină, distanță marcată prin hotărârea lui Moise de a-și acoperi fața, pentru ca „fiii lui Israel să nu-și ațintească privirile asupra sfârșitului slavei” (v. 13). În schimb, Noul Legământ este caracterizat de viață și libertate.

Interpretarea Apostolului este una hristologică, după cum putem observa la finalul versetului 14. Se afirmă contrastul între Moise, ca exponent al Vechiului Legământ, cel prin care a fost dată Legea, și exponentul Noului

Sul de pergament cu cărțile Torei scrise în limba ebraică, folosit în sinagogile moderne, la a cărui citire se folosește un arătător (*yad* - mână) pentru a ușura urmărirea textul

Legământ, adică Hristos. Totuși, din cauza împietririi inimii lor, israeliții nu observă că lucrarea lui Hristos face trecerea la un Legământ Nou, superior celui dintâi. Astfel, vălul pe care Moise l-a așezat peste slava ce-i acoperea chipul este încă neridicată și așa va rămâne până ce lucrarea lui Hristos va fi acceptată. Vălul este ridicat numai prin Hristos, mediatorul Noului Legământ.

Finalul argumentației pauline furnizează un detaliu suplimentar cu privire la Noul Legământ. El nu doar că este superior celui vechi ca durată și slavă; spre deosebire de cel vechi, care era caracterizat de rigiditate, Noul Legământ este transformator. Cel care aduce transformarea este Duhul lui Dumnezeu, fiindcă acolo „unde este Duhul Domnului, acolo este libertate”. Credincioșii care nu și-au împietrit mințile, care au înțeles și au crezut în Hristos, aducătorul unui legământ transformator și caracterizat de libertate, sunt înnoșiți prin puterea Duhului ca să fie asemenea chipului lui Hristos.

**Masterand Sorin Loghin
și conf. univ. dr. Emanuel Conțac,
Institutul Teologic Penticostal
București**